

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae

Schnorrenberg, Anno

Coloniae, 1740

XLVII. Præsumitur ignorantia, ubi scientia non probatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62040](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62040)

REGULA XLVII.

Præsumitur ignorantia, ubi scientia non probatur.

Quæres primò. Quis hujus Regulæ sentus ?

R. Ea quæ in facto consistunt, in dubio quis ignorare præsumitur, nisi ejus scientiam habuisse probetur. Ratio est: quia quæ in facto consistunt, probabiliter ignorari possunt; ideòque non Juris, sed facti excusat ignorantia, ubi autem quis præsumptionem non habet contra se, dicenti incumbit probatio, & ex hoc in dubio facti non præsumitur scientia. Exemplum est in *L. verius. 21. ff. de probat.* cujus hic est casus: Quando testator rem legat, quam alienam esse sciebat, hæres illam redimere, vel æstimationem tradere tenebatur: sed petebatur, quis, quod testator rem sciverit esse alienam, probare debeat; & respondetur per hanc Regulam, quod legatarius probare teneatur, scivisse testatorem, quod res esset aliena; quia in dubio præsumitur ignorantia, quâ præsumptione onus probandi in allegantem scientiam transfertur. In Jure canonico exemplum habemus *Cap. si verò. 4. de Sentent. excom.* ubi percutiens Clericum obligatur probare ignorantiam Clericatus in persona, quam percussit, ob præsumptionem scientiæ ortam ex eo,

quod percussus ex habitu & tonsura pro Clerico publicè habitus fuerit; si verò habitum non detulerit, alteri, quod percutiens Clericum esse sciverit, probandi onus incumbit.

Quæres secundò. Quæ ab hac Regula exceptiones ?

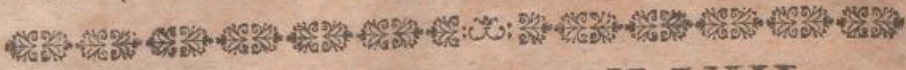
R. Sequentes: 1mo. Si factum non sit occultum, cum circa ea, quæ publicè fiunt, præsumatur scientia, nisi probetur ignorantia. 2do, cessat Regula in his, quæ quis scire vel indagare tenetur, in quibus ignorantia, nisi probetur, non præsumitur. Exemplum est in electione Prælati: Electores in vitam & mores eligendi inquirere debent, ideòque si indignum eligant, quod indignitatem nescierint, probare coguntur. *Can. In Sacerdotibus. 2. dist. 61. can. dilectissimi. 2. caus. 8. q. 2. cap. cum in cunctis. 7. cap. innotuit. 20. de elect.* 3^{io}. Fallit Regula in factis propriis, quæ quilibet scire existimatur. *L. fin. ff. pro socio.*

Quæres tertio. Quomodo ignorantia probatur ?

R. Modis tribus. 1mo per Juramentum, ut si me ignorasse in veritate Juramento affirmem. *Cit. cap. si verò. 4. de Sent. excom. Cap. pastoralis. 4. de except.*

except. 2do. Si id, ad quod necessarid ignorantia consequitur, ut me impotentem aut amentem fuisse, demonstretur. Cap. cum dilectus. 3. de Success.

ab intestat. 3tio. Si id, ex quo verisimiliter me ignorasse sequitur: ut me isto tempore abentem fuisse probetur.

REGULA XLVIII.

Locupletari non debet aliquis cum alterius injuria vel jactura.

Quæres primò. Quis hujus Regulæ sensus?
 R. Jure naturæ æquum est, neminem cum alterius detrimento & injuria fieri locupletiozem. Exempla sunt imò. Si pupillus vel minor restitutionem in integrum perat, ea non aliter conceditur, quàm ut non ex alieno ditescat detrimento, & perceptos ex fundo fructus restituat. L. Si pupilli. 66. ff. de solut. 2do. Ecclesia cujus fundum præ-

latus illegaliter alienavit, adversus contractum, nisi reddito pretio, si exstet, vel in Ecclesiæ versum utilitatem, in integrum non restituitur.
 Quæres secundo. Quæ Regulæ exceptio?
 R. Regula præfens limitatur in casibus, in quibus quis propter utilitatem publicam, ut in præscriptionibus &c. Jure suo privatur.

CASUS.

Ad utramque Regulam.

Carolina libera cum Titio servo matrimonio contraxit, quo consummato Carolina pro separatione instat, eò quod servilem Titii conditionem ignoraverit. (A) Opponit Titius se publicè ut servum habitum fuisse: (B) & dato, quod ante matrimonium contractum nesciverit, scivisse tamen

ante ejusdem consummationem, (C) aut saltem tunc debuisse & potuisse scire, quia frequentabat ædes Domini, in quibus Titium ut servum haberi videbat. (D) Econtra opponit Carolina, quod Titium famulum conductitium, non autem servum propriè dictum esse putaverit, cum nequidem sciverit one-

